

FRÓÐSKAPARSETRIÐ

NÝGGJAR ÚTBÚGVINGAR DRAGA ÚTISETAR OG ÚTLENDINGAR HEIM

Meðan tey donsku universitetini kappast um tey lesandi bæði innanhýsis og við Evropa, mugu Føroyar gera seg galdandi undir egnum treytum

Brandur Mortensen Nolsøe

– Vit skulu í staðin bjóða útbúgvingsmøguleikar, sum eru serliga viðkomandi fyri tað føroyska samfelagið, men sum eisini taka støði í hinum smásamfeløgnum í útnorðri.

Soleiðis siga Lau Øfjorð Blaxekjær og Gestur Hovgaard, útbúgvingarleiðarar á ávíkasvíst West Nordic Studies og Master-læru, sum eru nýggjastu útbúgvingartilboðini, Fróðskaparsetrið bjóðar á Master-stigi.

Tølini bera brá av, at útbúgvingarnar draga bæði føroyingar og útlendingar til Føroya.

Umsóknarfreistin er fríggjadagin 1. juli.

Áhugin fyri Føroyum er vaksandi

– Felagsnevnanin hjá báðum útbúgvingunum er, at tær kunnu brúkast í fleiri samanhangum.

Tað siga Lau Øfjorð Blaxekjær og Gestur Hovgaard, leiðarar á søgu- og samfelagsdeildini á Fróðskaparsetrinum. Teir hava í hvør sínum lagi tikið stig til nýggjar útbúgvingar, sum eftir øllum at døma skilja seg frá tí siðbundna bygnaðinum. Báðir siga teir

frá vaksandi undirtøku hjá teimum lesandi.

– Talan er bæði um føroyingar, sum velja at koma heim eftir eitt uppihald í Danmark ella Bretlandi, og um útlendingar, sum eru áhugir at koma til Føroya at styrkja sínar førleikar og at velja sær sergrein við støði í útnorðri og smátjóðum.

Sambært Lau Øfjorð Blaxekjær og Gestu Hovgaard er Fróðskaparsetrið í ferð við at tillaga seg til viðurskiptini, ið eru serliga viðkomandi fyri Føroyar og hinar smátjóðirnar.

– Kappingina við donsk og bretska universitet um studentarnar tapa vit, um okkara útbúgvingar líkjast teimum í størri londunum, staðfesta teir báðir og vísa á, at eins og í øðrum smátjóðum, skal eisini granskingin í Føroyum fáa ágóðan av útbúgvingartilboðunum, soleiðis at búskapurin eisini styrknar.

– Eitt nú er ein stórir partur av búskapinum hjá Malta ein beinleiðis avleiðing av granskingarumhvørvinum har. Av tí at tey hava altjóða stovnin fyri havgransking, kemur javnur streymur av fundarluttakurum, verkætlanarleiðarum og øðrum til landið, og hetta

er við til at skapa framburð.

Báðir eru teir á einum máli um, at hetta ber eisini til í Føroyum. Lau Øfjorð Blaxekjær greiðir frá, at nógv røkist fyri, at Føroyar eru áhugaverdar hjá granskarum úti í heimi. Til dømis fáa Føroyar viðurkenning fyri at vera framsøknar.

– Tá eg eri uttanlands og greiði frá um West Nordic Studies, síggi eg javnan, at altjóða granskarar eru áhugaðir at koma til okkara at granska, tí hildið verður, at her er nógv spennandi ávegis. Tað vekir eitt nú ans, at vit hava sum endamál, at øll okkara orka skal koma frá varandi keldum.

Tó er greitt, at vilja vit hava granskarar hendan vegin, krevst, at fleiri íløgur vera gjørdar í granskingina.

– Vit hava spent útbúgvingarbogan sera høgt uttan at hugsa um granskingina. Mennir tú ikki granskingina, fellur alt hitt niðurfyri, slær Gestur Hovgaard fast. Hóast stórar avbjóðingar eru fyri framman, visir hann á, at menningin er longu byrjað.

Útnorður og burðardygg leiðsla

Millum annað er nýggja tvørtjóðarlaga útbúgvingin hjá Setrinum, ið ber fulla

heitið West Nordic Studies, Governance and Sustainable Management, ein gongd leið at útbúgva PhD-kandidatar.

– Av tí at Føroyar í summum førum eru ov litlar til sjálvar at figgja granskingina, er tvørtjóðarlaga samstarv okkara í útnorðri ein góð loysn, sigur Lau Øfjorð Blaxekjær, útbúgvingarleiðari. Hann ætlar, at fyrsti PhD-kandidaturin skal finnast komandi ár.

West Nordic Studies er tvørfakligt samstarv millum Fróðskaparsetrið, universitetini í Reykjavík og Akureyri, í Nuuk og í Nordland á vesturstrondini í Noregi. Talan er bæði um føroyska og norðurlenska verkætlan, sum skal styrkja norðurlenska samstarvið. Øll undirvísingin er á enskum.

Føroyingar hava sjálvsagt fingið bjóðað pláss á útbúgvingini, men meirlutin av umsøkjaraunum er úr øllum heraðshornum, og hetta frøist Lau Øfjorð Blaxekjær um. Hann metir harumframt, at hetta er ábending um, hvat framtíðin hevur at bjóða hjá londunum í útnorðri. Útbúgvingin er millum annað ein nýggjur møguleiki at læra aðrar mentanir at kenna.

Eitt nú taka teir útið 25 studentarnir eitt felagsfak í Akureyri ta fyrstu lestrarhálvuna. Seinni er millum annað møguleiki fyri at vera eina lestrarhálvu í Grønlandi. Hetta seinna er ein forkunnugur styrkur, heldur Lau Øfjorð Blaxekjær.

– Í Grønlandi er umhvørvið minni fjølbroytt enn í Íslandi. Hinvegin sleppa næmingarnir at uppliva tær stóru avbjóðingarnar í grønlenska samfelagnum.

Master-læra

– Masterútbúgvingar á nútímans universiteti eru vanligar skipaðar eftir hópframlaiðsluuppskriftini. Hesin siðbundni hátturin ger, at vandi er fyri, at tú útbúgvir eina rúgvu av fólki við teimum somu førleikunum. Tann loysnin hóskar ikki universitetunum í teimum smærri tjóðunum, metir Gestur Hovgaard, útbúgvingarleiðari á Master-læru. Hann greiðir frá, at hugskotið við Master-læru er at taka støði í tí einstaka lesandi, heldur enn í útbúgvingini.

Hóast Master-læra tekur upp nógv lesandi við breiðum førleikum, er vísindaliga grundarlagið hitt sama fyri øll.

Útbúgvingin tekur støði í teimum trimum greinum, sum longu finnast á bachelor stigi á Setrinum: søgu, sosialvísindi og planlegging, og politikki og umsiting.

Gestur Hovgaard heldur tað vera gleðiligt at síggja, at ein partur av teimum, sum hava søkt um pláss á útbúgvingini, eru ung, ið hava valt Føroyar fram um útlandið.

– Av teimum 17, sum byrjaðu á útbúgvingini í fjør, komu fleiri uttanífrá. Her er talan um eina tilvitaða av-